بررسی رضایت‌مندی دانشجویان از بخش‌های بالینی دانشکده دندانپزشکی اصفهان

فائزه اسلامی‌پور*، فریناز شیربان، پوراندخت رفائی

چکیده

مقدمه: آموزش بالینی در نظام آموزش پزشکی از اهمیت شایان توجهی برخوردار است. آگاهی از نظرات دانشجویان دندانپزشکی از وضعیت بخش‌های آموزشی، اساتید و پرستاران، مسؤولان را در ارایه‌ی راه‌کارهای بهبود کیفی و کمی آموزش بالینی یاری می‌کند. هدف از این پژوهش ارزیابی و بررسی دیدگاه و رضایت‌مندی دانشجویان دانشکده دندانپزشکی اصفهان از بخش‌های عملی، جهت آگاهی از نقاط ضعف و قوت این بخش‌ها بود.

روش‌ها: در این بررسی مقطعی، دانشجویان دانشکده دندانپزشکی اصفهان درکلیه‌ی مقاطع در سال تحصیلی ۱۳۸۸ پرسشنامه‌ای را که شامل ۱۶ پرسش استاندارد در زمینه رضایت‌مندی دانشجویان از اساتید، پرستاران، امکانات و تجهیزات بخش‌ها و احساس اعتماد به نفس و رضایت از عملکرد خود در بخش عملی بود پر نمودند. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها اطلاعات گردآوری شده، به وسیله نرم‌افزار SPSS با استفاده از آزمون‌های توصیفی، آنالیز واریانس برای داده‌های مکرر و آزمون،**T** زوج واکاوی شد.

نتایج: نتایج نشان داد که در میزان رضایت دانشجویان از بخش‌های گوناگون اختلاف معناداری وجود دارد و بیشترین میزان رضایت‌مندی دانشجویان در کلیه موارد، از بخش‌های درمان لثه و ارتودنسی و کمترین این میزان رضایت‌مندی، از بخش‌های درمان ریشه و پروتز بوده است.اگر چه همبستگی منفی میان سطح رضایت‌مندی و معدل دانشجویان وجود دارد اما بین این دو، رابطه معناداری وجود ندارد ($P>0/05$).

نتیجه‌گیری: یافته‌ها نشان داد که با وجود تفاوت در بین بخش‌ها میزان رضایت‌مندی دانشجویان از بخش‌های مختلف در سطح مطلوبی است. اگر چه شایسته است در برنامه‌ریزی‌های آتی بخش‌های پروتز و درمان ریشه در اولویت قرار گیرند.

واژه‌های کلیدی: رضایت‌مندی، بخش‌های بالینی، دانشجویان دندانپزشکی

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی (ویژه‌نامه توسعه آموزش) / زمستان ۱۳۸۹؛ ۱۰(۵): ۶۲۵ تا ۶۳۳

* نویسنده مسؤول : دکتر فائزه اسلامی پور، متخصص ارتودونسی،مدیر گروه سلامت دهان و دندانپزشکی جامعه نگر دانشکده دندانپزشکی اصفهان، اصفهان، ایران . eslamipour@dnt.mui.ac.ir

فریناز شیربان، دانشجوی دندانپزشکی، دانشکده دندانپزشکی اصفهان، اصفهانن، ایران. (f_shirban@dnt.mui.ac.ir)

پوراندخت رفائی، دانشجوی دندانپزشکی، دانشکده دندانپزشکی اصفهان، اصفهان، ایران. (refaei@med.mui.ac.ir)

این مقاله در تاریخ ۲۲/۱۰/۸۹ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۲۲/۱۱/۸۹ اصلاح شده و در تاریخ ۲۴۰/۱۱/۸۹ پذیرش گردیده است .

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-09]

مقدمه

در گستره بالینی، هدف نهایی، کسب مهارت است. دانشجویان باید با الگوی مهارت بالینی آشنا شوند و شرایط و محیط مناسبی جهت پرورش آنها تهیه شود(۱). از آنجایی که دانشگاه‌های علوم پزشکی، وظیفه تربیت دانشجویان را به عنوان نیروی انسانی متخصص و متعهد بر عهده دارند، تأثیر و جایگاه این مراکز در امر درمان، بر کسی پوشیده نیست. آموزش بالینی دانشجویان دندانپزشکی، به طور مستقیم در سلامت و درمان بیماری‌های دهان و دندان افراد جامعه مؤثر است.نه تنها انگیزه و تلاش دانشجویان در یادگیری آنها مؤثر است، بلکه وجود اساتید مجرب و دلسوز و امکانات موجود در بخش‌ها در آموزش آنها نقشی بسزا دارد(۲). کسب صلاحیت در انجام مهارت‌های بالینی مستلزم صرف زمان، شکیبایی و تمرین در یک بستر مناسب است(۳). پرستاران بخش‌ها نیز، واسطه‌ای بین بیماران و دانشجویان هستند که می‌توانند در یادگیری هر چه بهتر مهارت‌ها، با دانشجویان همکاری کنند. از آنجا که ارزیابی رضایت‌مندی دانشجویان به عنوان خدمت گیرندگان اصلی در سیستم آموزشی از ارکان مهم در بررسی کیفیت آموزشی بخش‌ها است، استفاده از دیدگاه آنها به منظور یافتن نقاط ضعف و قوت و ارائه راه‌کارهای مناسب به منظور بهبود کیفی و کمی آموزش می‌تواند راهگشا و مؤثر باشد.از سوی دیگر، این ارزیابی می‌تواند انگیزه‌ی حضور و همکاری گروه‌های آموزشی و اساتید و مسؤولان را در عرصه‌های آموزشی دانشجویان، بهبود بخشد.

تا کنون پژوهش‌هایی در زمینه بررسی رضایت‌مندی کارورزان بالینی رشته پزشکی انجام شده است. امینی و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی تبریز، به بررسی نظر کارورزان در مورد میزان توانایی آنان در انجام تکنیک‌های بالینی پایه و فرصت‌های آموزشی موجود پرداختند(۳). مرتضوی و همکاران در سال ۱۳۸۱ رضایت‌مندی کارآموزان و کارورزان پزشکی در جنبه‌های مختلف آموزشی، عملکرد اساتید، تجهیزات پزشکی، شیوه‌های آموزشی، تنوع و تعداد بیماران و فضاهای فیزیکی در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان را مورد بررسی قرار دادند(٤). در سال ۱۳۸٤ زمان‌زاد و همکارانش کیفیت آموزش دوره بالینی در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد را مورد بررسی قرار دادند(٥). امانت و همکاران دیدگاه و رضایت‌مندی دانشجویان از آموزش دانشکده دندانپزشکی شیراز را بررسی کرده‌اند(٦). آلوسا و همکاران میزان رضایت‌مندی بیماران را از شیوه‌ی دریافت خدمات درمانی دندانپزشکی در فنلاند بررسی نموده‌اند(۷). هدف از این پژوهش‌ها بهبود کیفیت آموزشی دوره‌های پزشکی و دندانپزشکی در درمان بیماران بوده است. مطالعه حاضر با هدف تعیین میزان رضایت‌مندی دانشجویان از اساتید، امکانات موجود در بخش‌ها و پرستاران و همچنین تعیین میزان یادگیری همراه با اعتماد به نفس، در بخش‌های عملی مختلف، جهت بهبود کیفیت آموزشی انجام گرفته است.

روش‌ها

این مطالعه یک مطالعه توصیفی مقطعی است که به تعیین میزان رضایت‌مندی دانشجویان از بخش‌های بالینی دانشکده دندانپزشکی اصفهان پرداخته است. در این بررسی، از روش پرسشنامه متشکل از ١٦ پرسش بسته استفاده شد. این پرسشنامه در دسترس دانشجویان سال چهارم، پنجم و ششم دانشکده دندانپزشکی به تعداد ۱۵۰ نفر قرار گرفت. از پرسشنامه‌های باز گردانده شده، ١٠٦ پرسشنامه که به طور کامل پر شده بود (میزان پاسخ‌دهی ۷۰.٦ درصد)، جهت بررسی وارد پژوهش شدند. پرسشنامه دارای دو بخش اصلی بود، بخش اول شامل اطلاعاتی درباره جنس، سال ورود به دانشگاه و معدل کل

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-09]

دانشجویان و بخش دوم شامل پرسش‌های مربوط به میزان رضایت‌مندی بود که به ٤ دسته تقسیم می‌شد. ٨ پرسش در رابطه با اساتید، ٣ پرسش در مورد پرستاران بخش‌ها، ٢ پرسش در رابطه با امکانات و تجهیزات، ٢ پرسش در رابطه با احساس اعتماد به نفس و رضایت‌مندی دانشجو از خود و در پرسش آخر رضایت‌مندی کلی دانشجو از بخش مربوطه مورد ارزیابی قرار گرفت. جهت ارزیابی رضایت‌مندی درسؤالات از مقیاس لیکرت ٥ تایی از خیلی مخالفم=١ تا خیلی موافقم=٥ استفاده گردید. حداکثر این پرسش‌ها برای ٩ بخش از بخش‌های بالینی دانشکده طراحی و توسط دانشجویان تکمیل شد. پرسش‌های این پرسشنامه بر مبنای پرسش‌های نظرسنجی آموزش دانشکده از بخش‌های عملی و نظرات،سؤالات و خواسته‌های دانشجویان گروه هدف که قبلاً با همکاری شورای صنفی دانشجویان دانشکده جمع‌آوری شده بود و پرسش‌های سایر پژوهش‌ها تهیه و تنظیم شدند. روایی صوری و محتوایی (face and content validity) مورد تأیید اساتید گروه سلامت دهان و کارشناسان EDC قرار گرفت و پایایی آن با اجرای پایلوت در بین ١٠ نفر از دانشجویان با استفاده از ضریب آلفا کرونباخ (٠/٨٧- Cronbach x:٠/٨١) محاسبه شد. پس از گردآوری، داده‌ها با استفاده از آزمون‌های توصیفی جهت داده‌های توصیفی و آزمون‌های آنالیز واریانس برای داده‌های مکرر و آزمون T زوج مورد بررسی و پردازش آماری قرار گرفت و میانگین داده‌ها نیز به صورت نمودار تصویر شد. در این مطالعه سطح معناداری آماری ٠/٠٥ در نظر گرفته شد.

نتایج

این بررسی روی ١٠٦ نفر از دانشجویان دندانپزشکی اصفهان انجام گرفت. از این تعداد ٤٢ نفر دانشجوی سال چهارم، ٤٠ نفر دانشجوی سال پنجم و ٢٤ نفر دانشجوی سال ششم بودند که از این تعداد ٦٦ نفر مؤنث و ٤٠ نفر مذکر بودند. دانشجویان سال ششم تمایل کمتری در تکمیل پرسشنامه‌ها به طور کامل نشان دادند. اختلاف جزیی در سطح رضایت‌مندی دانشجویان سال چهارم، پنجم و ششم به تفکیک سال تحصیلی از بخش‌های عملی مختلف معنادار نبود (P>٠/٠٥) مگر در مورد بخش جراحی فک و صورت (P=٠/٠٠٨) و درمان لثه (P=٠/٠٠١). که این اختلاف در مورد بخش جراحی بین دانشجویان سال چهارم و ششم بود و میزان رضایت‌مندی دانشجویان سال ششم بیشتر گزارش شد. در مورد بخش درمان لثه اختلاف بین دانشجویان سال چهارم با دو سال پنجم و ششم بوده است و دانشجویان دو سال بالاتر رضایت‌مندی بیشتری داشته‌اند.

٧٠ درصد دانشجویان معدل کل خود را در پرسشنامه وارد کرده بودند. با انجام آزمون همبستگی اسپیرمن مشخص شد که میان سطح رضایت‌مندی و معدل دانشجویان رابطه معناداری وجود ندارد (P>٠/٠٥) اگرچه نتایج نشان‌دهنده یک همبستگی منفی است که با افزایش معدل دانشجویان سطح رضایت‌مندی آنان از بخش‌های عملی کاهش می‌یابد. این امر در مورد بخش‌های ترمیمی (r=٠/١٦٣)، تشخیص (r=-٠/١١٣)، کودکان (r=-٠/٠٨٦) و درمان ریشه (٠/٠٦٨- =r) بارزتر است. این همبستگی در مورد سایر بخش‌ها از این قرار است: ارتودنسی (r=٠/٠٢٨)، درمان لثه (٠/٠٥١- =r)، پروتز (r=٠/١١)، جراحی (r=-٠/٠٥٦)، کودکان (r=-٠/٠٨٦) و جامعه‌نگر (r=-٠/٠٣٢). اما از لحاظ آماری رابطه معناداری وجود ندارد.

اختلاف در میانگین رضایت‌مندی دانشجویان از بخش‌های مختلف از نظر آماری معنادار بود که نتایج در جدول ١ قابل مشاهده است. جدول ٢ به ترتیب نشان‌دهنده میزان رضایت‌مندی از اساتید، پرستاران، امکانات و تجهیزات موجود در بخش‌ها و در نهایت احساس اعتماد به نفس و

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-09]

رضایت از عملکرد خود می‌باشد.

نمودار ۱ نشان‌دهنده میزان رضایت‌مندی کلی دانشجویان از بخش‌های مذکور (سوال ۱۶ پرسشنامه) است و نمودار ۲ به منظور بررسی دقت دانشجویان در پاسخ‌گویی به سؤالات تهیه شده است. این نمودار نشان‌دهنده میانگین رضایت‌مندی دانشجویان از اساتید، پرستاران، امکانات و تجهیزات بخش‌ها و احساس اعتماد به نفس و رضایت از عملکرد فرد در بخش‌های عملی به طور کلی می‌باشد و قابل مقایسه با نمودار ۱ که به صورت جداگانه در پرسشنامه تحت عنوان رضایت‌مندی کلی دانشجویان مورد پرسش قرار گرفته بود، می‌باشد.

جدول ۱: اختلاف در میانگین رضایت‌مندی دانشجویان از بخش‌های مختلف

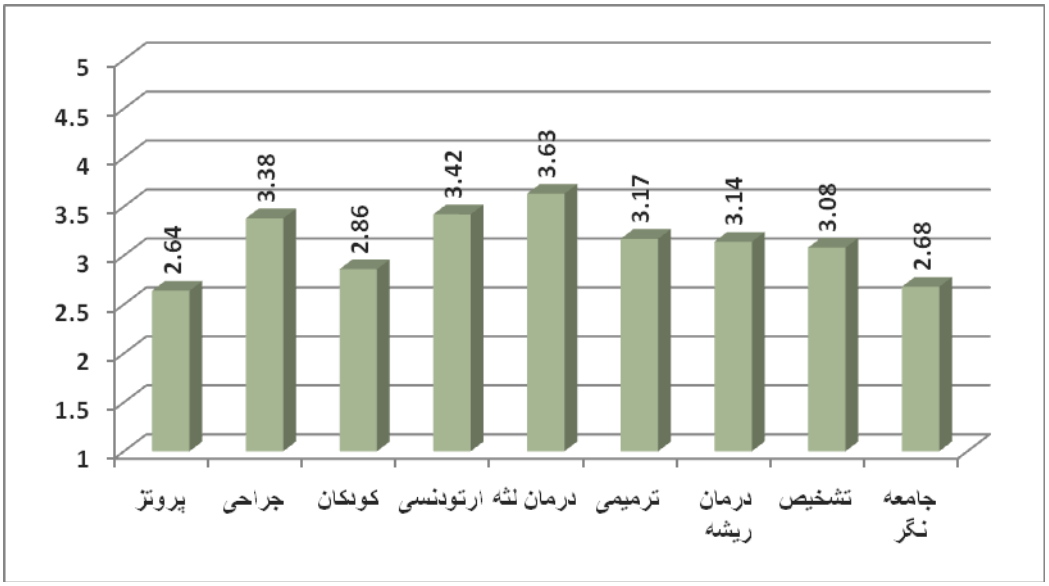
پروتز	.000*	.073	.000*	.000*	.018*	.497	.000*	.292
جراحی		.009*	.001*	.000*	.171	.004	.757	.050
کودکان			.000*	.000*	.402	.299	.005*	.897
ارتودنسی				.311	.000*	.000*	.000*	.000*
درمان لثه					.000*	.000*	.000*	.000*
ترمیمی						.058*	.024*	.345
درمان ریشه							.000*	.271
تشخیص								.002*
جامعه نگر								

داده‌های دارای (*) نشان‌دهنده بخش‌ها، با اختلاف معنادار، در میانگین رضایت‌مندی دانشجویان می‌باشد.

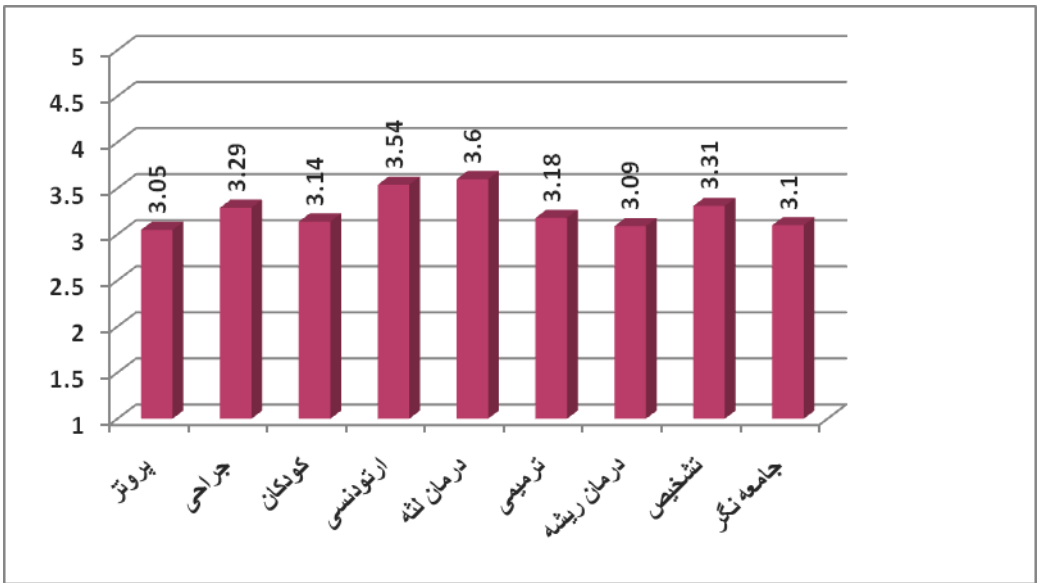
جدول ۲: میزان رضایت‌مندی از اساتید، پرستاران، امکانات و تجهیزات موجود در بخش‌ها و در نهایت احساس اعتماد به نفس و رضایت از عملکرد خود

میزان رضایت از	پروتز	جراحی	کودکان	ارتودنسی	درمان لثه	ترمیمی	درمان ریشه	تشخیص	جامعه نگر
اساتید	۲.۷۳	۳.۱۷	۳.۰۵	۳.۵۱	۳.٤٥	۲.۸۵	۳.۰٦	۳.۲۳	۳.۱
پرستاران	۳.۵۲	۳.۰۷	۳.۱۱	۳.٦۱	۳.٦٤	۳.٦	۳.۰۵	۳.۱۷	۳.۱۷
امکانات و تجهیزات	۳.٦٤	۳.۸	۳.٦٤	۳.٦۲	۳.۸	۳.٦۳	۳.۰۲	۳.۵۸	۳.۳٦
عملکرد خود و اعتماد به نفس	۳.۲٦	۳.٤٦	۳.۳۸	۳.۵	۳.۸۸	۳.٤۲	۳.۱۹	۳.۵۸	۳.۱٤

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-09]

نمودار ۱. میزان رضایت‌مندی دانشجویان از بخش‌های عملی به طور کلی (سوال ۱۶ پرسشنامه)

نمودار ۲. میانگین میزان رضایت‌مندی دانشجویان از بخش‌های عملی

بحث

در این مطالعه دیدگاه‌های دانشجویان دندانپزشکی و میزان رضایت آنها از آموزش بالینی در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بررسی شده است. یکی از راه‌کارهای مهم و بنیادین در بالا بردن سطح کمی و کیفی کارکرد بخش‌های بالینی دندانپزشکی، شناخت و آگاهی

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-09]

مسؤولان امر آموزش از میزان رضایت دانشجویان بالینی از کارکرد بخش‌های گوناگون است. از این‌رو توجه نمودن به نظرات دانشجویان در برنامه‌ریزی‌های آینده برای بهبود این کارکرد راهگشا خواهد بود.

تاکنون پژوهش‌های گوناگونی درباره ارزیابی اساتید(۸)، بررسی رضایت‌مندی دانشجویان از آموزش بالینی (۳-٦) و شروط اولیه و پیش‌نیاز برای آموزش بالینی (۹) انجام گرفته است. در زمینه آموزش بالینی دندانپزشکی و دیدگاه دانشجویان در این زمینه تعداد مقالات تدوین شده بسیار اندک و نا چیز است. در ضمن این بررسی‌ها وابسته به زمان و مکان انجام پژوهش می‌باشد.

در مطالعه حاضر، نگاه کلی به رضایت‌مندی دانشجویان سال‌های تحصیلی چهارم، پنجم و ششم از آموزش دوران بالینی نشان‌دهنده افزایش رضایت‌مندی دانشجویان سال ششم در مقایسه با سال چهارم در مورد بخش‌های جراحی و درمان لثه می‌باشد. امینی و همکاران افزایش معناداری در رضایت‌مندی دانشجویان رشته پزشکی با تخصصی و پیچیده شدن آموزش‌ها و به دنبال آن افزایش مهارت دانشجویان در سال‌های پایانی دوران تحصیل گزارش کردند(۳). به نظر می‌رسد این مسأله در مطالعه حاضر نیز صادق است. مقایسه نظرات دانشجویان سال‌های تحصیلی مختلف در مورد سایر بخش‌ها همانند بود که احتمالاً به دلیل تناسب مطالب آموزشی با سطح علمی دانشجویان در هر سال تحصیلی است، که مشابه یافته امانت و همکاران می‌باشد(٦).

همبستگی منفی بین معدل دانشجویان و میزان رضایت‌مندی آنها از بخش‌های ترمیمی، تشخیص، کودکان و درمان ریشه، بیانگر توجه دانشجویان به آموزش این بخش‌ها به منظور ارتقا و توانمندی آنها در بالین، به‌عنوان یک دندانپزشک عمومی می‌باشد. زمان زاد و همکاران نیز نشان دادند که دغدغه اصلی دانشجویان پزشکی در دوران بالینی پرداختن اساتید به مباحث مرتبط با نیازهای آینده آنان در درجه اول به عنوان یک پزشک عمومی می‌باشد(۵). این امر نشان‌دهنده اهمیت این موضوع برای هر دو گروه دانشجویان رشته پزشکی و دندانپزشکی است. این مسأله توجه مسؤولین برای افزایش بهبود کیفیت آموزش عملی را می‌طلبد. عدم رابطه معنادار میان معدل دانشجویان و میزان رضایت آنان، بر اساس مطالعه امانت و همکاران تا اندازه‌ای مربوط به عدم هماهنگی میان مطالب و اهداف آموزشی و شیوه سنجش آنها در بخش‌های گوناگون می‌باشد(٦)، که با مطالعه حاضر همخوانی دارد.

بیشترین میزان رضایت‌مندی دانشجویان از اساتید بخش‌های ارتودنسی و درمان لثه و کمترین رضایت‌مندی از اساتید بخش‌های پروتز و ترمیمی است. با بررسی تفکیکی تک تک سؤالات مشخص گردید، رضایت کمتر از اساتید بخش پروتز به علت عدم حضور به موقع اساتید در بخش‌ها است، همانطور که امانت و همکاران کاهش سطح رضایت‌مندی از برخی بخش‌ها، مثل بخش جراحی در دانشکده دندانپزشکی شیراز را، به دلیل عدم زمان کافی برای تبادل اطلاعات میان اساتید و دانشجویان در محیط علمی می‌دانند(٦). از عوامل مؤثر دیگر، عدم معیار ارزشیابی مشخص، مشابه با مطالعه زمانزاد و همکاران در بررسی علل کاهش رضایت‌مندی دانشجویان پزشکی شهرکرد(۵) و برخورد نامناسب اساتید بربالین بیمار با دانشجو، با توجه به پاسخ دانشجویان به سؤالات پرسشنامه در مطالعه حاضر می‌باشد. در مورد بخش ترمیمی نیز،با تکیه بر یافته‌های حاصل از پرسشنامه،روش‌های آموزش عملی مناسب و کافی نبوده، همانطور که زمانزاد و همکاران عدم دریافت آموزش متناسب با نیاز را،علت رضایت‌مندی پایین دانشجویان پزشکی از برخی بخش‌ها می‌دانند(۵). در ضمن در این بخش معیار ارزشیابی نامشخص بوده و برخورد اساتید بر بالین بیمار با دانشجو نامناسب گزارش شده

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-09]

است.

امانت و همکاران، در دانشکده دندانپزشکی شیراز، کمترین میزان رضایت‌مندی از سطح علمی اساتید بخش جراحی را گزارش کردند(٦)، در حالی‌که در مطالعه حاضر کمترین میزان رضایت از اساتید بخش ترمیمی می‌باشد.ولی در هر دو بررسی، عدم رضایت از اساتید کمتر از ۳۰ درصد است. این مسأله نشان‌دهنده توانمندی اساتید در کسب رضایت دانشجویان به طور کلی است.

بیشترین میزان رضایت‌مندی دانشجویان از عملکرد پرستاران در بخش‌های ارتودنسی و درمان لثه و کمترین میزان رضایت‌مندی از عملکرد پرستاران بخش‌های جراحی و درمان ریشه می‌باشد. بطور کلی این دو بخش عملی، به دلیل نیاز به دقت و تمرکز بالا حین کار، فشار و استرس مضاعفی را به دانشجو تحمیل می‌کند. رضایت کمتر از پرستاران در این بخش‌ها، براساس پاسخ دانشجویان به سؤالات مربوطه در پرسشنامه، به علت نحوه برخورد پرستاران با دانشجویان است، که منجر به افزایش استرس ناشی از سختی کار در دانشجویان می‌شود.

بیشترین میزان رضایت‌مندی دانشجویان از امکانات و تجهیزات موجود در بخش‌ها، مربوط به بخش‌های درمان لثه و جراحی است که این یافته، خلاف نتایج بررسی در دانشکده دندانپزشکی شیراز است که کمترین میزان رضایت از بخش جراحی بوده است(٦).در مطالعه ما کمترین میزان این رضایت‌مندی از بخش درمان ریشه بوده است که به دلیل نامناسب بودن ساعات شروع و خاتمه بخش‌های صبح و بعدازظهر می‌باشد. ساعات کاری بعد از ظهر برای بخش‌های پر کاری چون درمان ریشه،نامناسب بوده و شایسته است این امر مورد توجه مسؤولین برنامه‌ریزی قرار گیرد.

بیشترین اعتماد به نفس و رضایت از عملکرد خود در بین دانشجویان در بخش‌های درمان لثه و تشخیص و کمترین میزان رضایت از عملکرد در بخش‌های جامعه‌نگر و درمان ریشه می‌باشد. امینی و همکاران دلایل کاهش رضایت‌مندی کارورزان از برخی مهارت‌های بالینی را به علت: پیچیدگی و دشواری یادگیری و انجام مهارت، کم بودن فرصت مواجهه و تمرین و عدم تأکید بر قرار دادن این مهارت‌ها جزو وظایف روزمره دانشجویان می‌دانند که به نظر می‌رسد این موضوع در مورد بخش درمان ریشه، در رشته دندانپزشکی نیز صادق باشد(۳). ظاهراً عدم اعتماد به نفس و رضایت کمتر از عملکرد خود در دانشجویان از بخش جامعه‌نگر به علت نوپا و جدید بودن این واحد عملی، نداشتن زمینه ذهنی روشنی از وظایف و مسؤولیت دانشجویان در این بخش و همچنین عدم آگاهی آنها از کاربرد این واحد عملی و تأثیر آن در آینده شغلی آنها و متفاوت بودن آن از سایر بخش‌ها است. همین موضوع باعث شده دانشجویان در پاسخ به سؤالات پرسشنامه، نظر قطعی رضایت‌مندی یا عدم رضایت‌مندی رادر این مورد انتخاب نکنند و بیشتر از گزینه نظری ندارم استفاده کنند.از این‌رو این امر نمی‌تواند دلیلی بر عدم رضایت‌مندی دانشجویان از این درس عملی باشد.

بیشترین میزان رضایت کلی دانشجویان از بخش‌های عملی، از بخش درمان لثه و کمترین میزان رضایت کلی از بخش پروتز بوده است. در حالی که در دانشکده دندانپزشکی شیراز، بیشترین میزان رضایت از بخش‌های درمان لثه و کودکان و کمترین میزان رضایت از بخش جراحی است(٦). بررسی تک تک سؤالات در مورد بخش درمان لثه در مطالعه حاضر نشان می‌دهد، تلاش اعضای هیأت‌علمی و پرستاران و همچنین کافی و مناسب بودن امکانات موجود دراین بخش، منجر به افزایش سطح رضایت دانشجویان شده و در ضمن استفاده مناسب از نیروی اساتید جوان و علاقمند در آموزش دانشجویان نیز از علل این رضایت‌مندی است. در مطالعه شیراز این مسأله در مورد بخش درمان

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-09]

لثه صدق می‌کند(٦). در مورد بخش پروتز، کاهش رضایت‌مندی کلی دانشجویان مرتبط با رضایت کمتر آنان از اساتید است.

در بررسی رضایت‌مندی کارآموزان و کارورزان بالینی رشته پزشکی دانشگاه اصفهان(٤) رضایت‌مندی از عملکرد اساتید و امکانات وتجهیزات کمتر از مطالعه حاضر بود. میزان رضایت‌مندی دانشجویان پزشکی دانشگاه شهرکرد از وضعیت آموزش مهارت‌های بالینی عمدتاً کم و گاهاً متوسط گزارش شده(٥)، درحالی‌که در این بررسی نتایج نشان‌دهنده رضایت‌مندی حداقل متوسط است.

هماهنگی بین میانگین رضایت‌مندی دانشجویان از اساتید، پرستاران، امکانات و تجهیزات بخش‌ها و احساس اعتماد به نفس و رضایت از عملکرد خود، با نمره کلی رضایت دانشجویان به هر بخش عملی نشان‌دهنده دقت دانشجویان در پاسخ به پرسش‌های پرسشنامه می‌باشد.

درنهایت می‌توان به این نتیجه رسید که اساتید و مسؤولین دانشکده دندانپزشکی در کسب رضایت دانشجویان تا حد قابل قبولی موفق عمل نموده‌اند. و با تغییرات اندکی می‌توانند این کاستی‌ها را برطرف نموده و این موفقیت را ارتقا بخشند.

منابع

1.Azizi F. Medical Education: Vision, Mission ,and Challenges.1st ed. Tehran: Vezarat behdasht darman & amozesh Pezeshki. 2003.
2. Goedhart H, Eijkmah MA, Terhorst G. Quality of dental care: the view of regular attenders. Community Dent Oral Epidemiology. 1996; 24(1): 28-31.
3. Amini A , Barzegar M, Hatamy F.[The State of Clinical Competencies of Medical Students in Performing Basic Clinical Procedures at Tabriz University of Medical Sciences and Health Services] Iranian Journal of Medical Education. 2001; 1 (4): 9-16[Persian]
4. Mortazavi SA, Razmara A.[Medical Student Satisfaction in Different Educational Locations.] Iranian Journal of Medical Education. 2001; 1 (3): 51-54. [Persian]
5. Zamanzad B, Moezzi M, Shirzad H. [Rate of satisfaction and evaluation of medical students (interns and externs) from the quality of clinical education in the Shahre-kord]. university of medical sciences] 2005Koomesh. 2007; 9(1): 13-20. [Persian]
6.Amanat D, Momeni danaei Sh, Amanat N.[Evaluation of the Students' Attitude and Satisfaction of educational situation in Shiraz Dental School]. Shiraz Univ Dent J. 2010; 10(4): 356-360. [Persian]
7. Sandow PL, Jones AC, Peek CW, Courts FJ, Watson RE. Correlation of admission criteria with dental school performance and attrition. J Dent Educ. 2002 Mar;66(3):385-392.
8. Mc Grath C, Wai Kit Yeung R, Comfort MB, Mc Millan AS. Development and evaluation of a questionnaire to evaluate clinical dental teachers (ECDT). Br Dent J. 2005; 198: 45 – 48.
9. HeintzeU , Radeborg K , Bengtsson H , Stenlaas A . Assessment and evaluation of individual prerequisites for dental education. Eur J Dent Educ. 2004; 8(4): 152-160.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-09]

Assessment of dental students' satisfaction of clinical departments in Isfahan dental school

Faezeh Eslamipour[1], Farinaz Shirban[2], Pourandokht Refaei[3]

Abstract

Introduction: *Clinical education has a remarkable importance in medical education. Awareness of dentistry students' view from the educational setting, faculty and nurses will help on developing strategies for qualitative and quantitative improvement of clinical training. This study aimed to assess Isfahan Dental School students' satisfaction and views or satisfaction of clinical setting, in order to gain insight about its strengths and weaknesses.*

Methods: *In a cross-sectional study, all of students of Isfahan Dental School in one educational year (1388) were asked to fill a questionnaire with 16 standard questions. The questionnaire was about student's satisfaction from teachers, nurses, equipments and facilities of clinical setting, student's self-steams and satisfaction of their action in clinical practices. The data was analyzed by SPSS software using descriptive statistics, ANOVA and t-test.*

Results: *There was a significant statistically difference between the mean score of satisfaction of different departments. Maximum satisfaction in all components was shown in periodontics and orthodontics departments and minimum satisfaction was shown in endodontic and prosthodontics departments. There was a negative correlation between their satisfactions and their final grades, but this correlation was not statistically significant.*

Conclusion: *Results showed that despite significant differences between satisfaction of different clinical departments, students' satisfaction from different departments is desirable. However, it is suggested to consider in future planning prosthodontics and endodontic departments as a priority.*

Key words: satisfaction, clinical departments, dental students.

Address:
1 (*) Assistant Professor, Department of Oral Health and Community Dentistry. School of Dentistry, Isfahan University of Medical Sciences.Isfahan, Iran. E-mail: eslamipour@dnt.mui.ac.ir
2 Dental Student, School of Dentistry, Isfahan University of Medical Sciences.Isfahan, Iran. E-mail: f_shirban@dnt.mui.ac.ir
3 Dental Student, School of Dentistry, Isfahan University of Medical Sciences.Isfahan, Iran. E-mail:refaei@med.mui.ac.ir

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-09]